

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (39)

Вінниця – 2022

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 1 (39)

Свідectво про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 3 від 18 лютого 2022 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.; **відповідальний редактор:** методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2022. – Випуск 1(39). – 124с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2022

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА	6
-----------------------	---

ЛАБОРАТОРІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ, МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА ВИХОВАННЯ

Тарашевська О.В., Цісар І.В.

Здоров'язбережувальні технології на заняттях з логоритміки	7
--	---

Калашнюк Є.Й.

Національне мистецтво як чинник формування професійної культури та компетентності майбутнього вчителя музики.....	10
---	----

Павленко М. В.

Фортепіанна мініатюра як засіб художньо-естетичного розвитку здобувачів освіти	13
--	----

Мельник А. Ю.

Інноваційні стратегії навчання для сучасної педагогіки.....	17
---	----

Нечипоренко Т.А.

Сучасні виховні технології в позакласній виховній роботі	21
--	----

Матвієнко Н.А.

Розвиток критичного мислення на уроках української мови та літератури	34
---	----

Бевз В.В.

Тестовий контроль у методах і засобах особистісно-орієнтованого навчання ...	37
--	----

Буга О.І.

Економічні ділові ігри на базі комп'ютерних технологій	43
--	----

ТВОРЧА ЛАБОРАТОРІЯ

Стасенко А.М.

Корисні поради при підготовці до ЗНО з історії України здобувачів освіти в умовах змішаного навчання	47
--	----

Бабій В.М.

Бідність в Україні: міф чи реальність	50
---	----

Марценюк О.Г.

З досвіду укладання практикуму до атестації іншомовного читання та говоріння (анотація видання).....	55
--	----

ЛАБОРАТОРІЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Сіранчук Тетяна

Екологічна стежка як перший крок до екологічної свідомості дошкільника.....	71
---	----

Щаслива Юлія	
Використання елементів арт-терапії в корекційно-виховній роботі з дітьми	74
Кича Наталія	
Педагогічні умови підготовки вчителя початкових класів до організації освітнього процесу в дистанційному режимі	78
Зінченко Віта	
Теоретичні основи впровадження змішаного навчання в систему підготовки майбутніх вчителів початкової школи	82
Присяжнюк Д.С., Мартинюк Ю.Г.	
Вінницькі силовики на міжнародній арені	88
Романуха Ю. В., Кушко І. С.	
Минуле та нові звершення Обласного наукового ліцею-інтернату КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»	92
Клапко С.В.,	
Видатний український мислитель і письменник Сковорода Григорій Савич	
Конкурси	97
Вимоги до підготовки науково-методичних статей з Збірника «Вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	104
Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням національного стандарту України дсту 8302:2015	118
Вимоги до підготовки науково-методичних статей збірника «Вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	124

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти нова редакція (2021). 12с.
2. Бусленко В.В. (2004). Організація роботи в дошкільному навчальному закладі. Дитячий садок. 21-23.
3. Грицишина Т.І. (2012). Ознайомлення дошкільників з рідним краєм та елементи туризму в дитячому садку. с.70-75.
4. Закон України (2001)» Про дошкільну освіту» (Електронний ресурс) – Режим доступу: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)
5. Закон України (2017) «Про освіту» (Електронний ресурс) – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua>
6. Лисенко Н. В. (2004). Використання спостережень в роботі з екологічного виховання дошкільників. с.10-15.
7. Лісневська Н. В. (2010). Дитячий туризм у системі оздоровлення дітей дошкільного віку, с.151-161.
8. Яришева Н.Ф. (1993). Методика ознайомлення дітей з природою. с.255

*Стаття надійшла до редакції
12 грудня 2021*

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ АРТ-ТЕРАПІЇ В КОРЕКЦІЙНО-ВИХОВНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ

УДК 376-056.264:7

ЩАСЛИВА ЮЛІЯ,

студентка факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

Науковий керівник: Цісар І. В.,

магістр педагогічної освіти, спеціаліст вищої категорії

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Анотація. В статті розглядаються питання використання елементів арт-терапії в корекційно-виховній роботі з дітьми, які мають порушення мовлення.

Ключові слова: арт-терапія, пісочна терапія, логоказки, музикотерапія, арт-методи.

Актуальність. Одним з головних завдань виховання та навчання дітей дошкільного віку є розвиток мовлення. Рідна мова є ключем до пізнання навколишнього світу, розвитку комунікативних здібностей. Рівень розвитку мовлення має значний вплив на подальші успіхи дитини при навчанні у школі, її соціальну адаптацію.

Психолого-педагогічні дослідження показують, що в наш час спостерігається стійка тенденція до збільшення числа дітей із порушеннями мовлення. На сьогоднішній день зарубіжними та вітчизняними фахівцями накопичений багатий досвід використання арт-методів у роботі з дітьми, зокрема, дошкільного віку.

Виходячи з концепції модернізації змісту корекційної освіти, виникає

необхідність по новому розглянути проблематику ефективності корекції та оптимізації організації системи допомоги дітям із порушеннями мовлення. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває вдосконалення існуючих і створення нових ефективних засобів на основі інноваційних технологій, методів і прийомів профілактики та корекції мовленнєвих порушень, що підвищують потенційні можливості гармонійного й цілісного розвитку особистості дитини-логопата.

Аналіз наукових досліджень. Питання використання елементів арт-терапії та механізми їх впливу містяться в працях Р. Азовцевої, Е. Берна, Л. Брусиловського, Е. Бурно, О. Вознесенської, Е. Гарднера, А. Захарова, Ф. Зімбардо, Т. Зінкевич-Євстігнеєвої, О. Копитіна, Є. Лісциної, З. Матейнової, С. Машури, А. Менегетті, Л. Мови, І. Нікольської, М. Осоріної, Є. Петрової, В. Петрушина, С. Рибаківної, В. Рожнова, О. Свістовської, О. Федій, Е. Фромма, Р. Хайкіна та багатьох інших [4].

Метою статті є опис особливостей використання елементів арт-терапії в роботі з дітьми, що мають порушення мовленнєвого розвитку.

Виклад основного матеріалу. На наш погляд, для корекційної роботи з дітьми-логопатами можливо використовувати адаптовані до дітей дошкільного віку арт-методи, які включають в себе значний потенціал, що дає можливість якісно змінити процес розвитку мовлення. Арт-методи для дошкільників – це система ігор-завдань, яка не змінює основну програму, а максимально збільшує її ефективність. Використання адаптованих арт-методів в корекційній роботі з дітьми з мовленнєвими порушеннями, з погляду практиків (Медведєва О. О, Зінкевич-Євстігнеєва Т. Д., Грабенко Т. М. та ін.), дає безсумнівні

переваги в активізації мовленнєвої діяльності дітей [3]. А широкий спектр арт-методів допомагає логопеду перетворити корекційну роботу з дітьми на цікаву, живу та творчу подію.

Так, пісочна терапія допомагає не лише активізувати мовленнєву діяльність дітей, а й знімає напругу, покращує настрій. Природна потреба дитини «возитися» з піском допомагає вирішити багато корекційних завдань.

Відомий американський педагог С. Коломзіна зазначає, що пісочниця не тільки розвиває творчий потенціал дитини, активізує просторову уяву, образно-логічне мислення, тренує дрібну моторику рук, але ненав'язливо, поволі налаштовує дітей на досягнення понять добра і зла, будує гармонійний образ світу [6]. Крім того, в поєднанні з пальчиковою та артикуляційною гімнастикою, драматизацією й мімічними етюдами заняття дозволяє гармонізувати емоційний стан дитини, розвивати пізнавальні, сенсорно-моторні та мовленнєві навички.

Граючись у піску, малюк здобуває життєвий досвід, навчається взаємодіяти з однолітками, висловлюючи свої думки та підтримуючи діалог. Маніпулювання з піском сприяє розвитку образного мислення, фантазії. У дитини інтенсивніше розвивається мовлення, пізнавальні процеси.

Перший досвід використання пісочної терапії стосувався саме дітей із мовленнєвими, інтелектуальними, афективними та поведінковими порушеннями, як невербальний вид терапії, з метою дати відчуття безпеки знаходження у середовищі. Зараз цей метод використовується без будь-яких обмежень для усіх: і дорослих, і дітей.

Практикуючи роботу з піском, доцільно використовувати метод моделювання ігор-казок. Діти прослуховують казку або історію та будують у пісочниці ігровий простір (казкової країни, замків, морів, лісів, річок і под., що потрібно за сюжетом гри), заселяють його персонажами (казковими героями, тваринами та ін.). При цьому вихователь займає позицію м'якого й доброзичливого помічника, дослідника створюваного простору. Педагог підтримує, підбадьорює, висловлює свою зацікавленість, упевненість, що в дитини все вдасться. Потім щире захоплення дитиною та вдячність за фантазію, кмітливість. Вихователь запитує про емоційний стан дітей, думки і почуття, які виникали у процесі гри, чи сподобалося їм. У ході заняття використовує забавлянки, приказки, вірші; створює довірливий стиль спілкування, уважне ставлення до кожної дитини, діалог з кожним.

Казкову форму для інтеграції особистості, розвитку творчих здібностей, удосконалення взаємодії з оточуючим світом використовує також козкотерапія. Основний принцип казкотерапії – цілісний розвиток особистості, турбота про душу. Під час використання ігрового казкового сюжету відбувається позитивний вплив на дитину в цілому, вона відчуває себе розкуто, вільно. В цей момент плавно запускається процес компенсації мовленнєвих та психічних функцій.

Під час казкотерапії часто використовуються логоказки. Логоказка – це інтерактивна казка, так як вимагає не пасивного спостереження, а активної участі в ході розповіді. Це можуть бути артикуляційні, фонетичні, лексико-граматичні, казки з навчання грамоти, казки, що сприяють розвитку зв'язного мовлення [5].

В атмосфері казки діти розкріпаються, стають більш відкритими до сприйняття дійсності, виявляють велику зацікавленість у виконанні різних завдань. Таким чином, через використання казки, її сюжетних ліній ми вирішуємо багато корекційних завдань. Такі заняття, як правило, проходять на високому емоційному рівні, викликають високу зацікавленість дітей та сприяють значно швидшому усуненню недоліків у мовленні. Опрацьовуючи казку, діти вчаться долати бар'єри у спілкуванні, тонко відчувати один одного, знаходити адекватний вихід емоціям та почуттям.

Доречним такж буде використання елементів музикотерапії в роботі з дітьми з мовленнєвими порушеннями. Заняття музикотерапією сприяють регуляції психічних процесів, фізіологічних функцій організму; регуляції психоемоційного стану, підвищенню соціальної активності; полегшенню засвоєння нових позитивних установок і форм поведінки; активізації творчих проявів [6].

Одним із видів музикотерапії є вокалотерапія. Вокалотерапія – терапія співом. Під час вокалотерапії відбувається розвиток слухової уваги та слухового контролю; розвиток фонетико-фонематичної сторони мовлення (фонематичні процеси, артикуляційна гімнастика, звуковимова); розвиток просодики (відчуття ритму, темпу, сили звучання, модульованості та інтонаційного забарвлення голосу, тембру); корекція та розвиток мовленнєвого дихання; збагачення та уточнення лексичного запасу, граматичної будови мовлення (назви музичних інструментів, жанрів); розвиток зв'язного мовлення; формування комунікативних вмінь; корекція психоемоційних станів та поведінки; зняття

м'язової напруги, релаксація; розвиток пізнавальної активності, сенсорної сфери; гармонійний розвиток особистості (морально-естетичні почуття, розвиток музичних здібностей, самореалізація, використання компенсаторних можливостей).

Пісні забезпечують навчання візрцевими, ідеальними мовленнєвими моделями, які дуже легко відтворювати, тому що мовленнєвий матеріал часто супроводжується музикою. Спів також має додаткові переваги – він потребує більш чіткої артикуляції з боку як педагога так і вихованця.

Основним засобом розвитку мовленнєвої активності є повторення. Ще у давнину метод механічного запам'ятовування (без усвідомлення суті та

змісту) вважався найбільш ефективним. Спів мотивує дітей повторювати слова і фрази в більш прийнятній формі. Діти не усвідомлюють того, що за рахунок повторення вони завчають слова та фрази, оскільки повторюють їх багаторазово, а також засвоюють семантичне значення слова.

Висновки. Таким чином, використання елементів арт-терапії в роботі з дітьми, що мають порушення мовлення, підвищує якість корекційної роботи, сприяє не лише корекції мовленнєвих порушень, а й нормалізації емоційного стану дітей. Використання арт-методів дає можливість розкритися кожній дитині, створює позитивний емоційний настрій, дозволяє експериментувати з почуттями, виражаючи їх у соціально прийнятній формі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Андросова В. М. Використання інноваційних технологій в роботі з дітьми-логопатами старшого дошкільного віку для корекції вад звуковимови. // Розкажіть онуку. 2004. № 10-11.
2. Атемасова О. А. Психогімнастика. Старший дошкільний вік. Харків : Ранок. 2002. 132 с.
3. Вознесенська О. *Арт-терапія в роботі практичного психолога* : Використ. Арт-технологій в освіті. Мова. Київ : Шк. світ, 2007. 120 с.
4. Кравченко А. І., Литвиненко А. І. Арт-терапія та арт-педагогіка в логопедичній роботі з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Суми. 2012. 123 с.
5. Ленів З. П. Казкотерапія в системі корекції мовлення та гармонізації особистості дошкільників із ТПМ : наук.-метод. зб.: вип. 10 / за ред.В. І. Бондаря, В. В. Засенка. Київ : Наук.світ. 2010.
6. Ленів З. П. Корекція порушень усного мовлення у дітей старшого дошкільного віку засобами арт-терапії : автореф. дис. Київ. 2010. С. 21.

Стаття надійшла до редакції 12 грудня 2021